

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять п'ята

Стенограма пленарного засідання
12 травня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять п'ята

*Стенограма пленарного засідання
12 травня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 12 травня 2026 року)

Частина двадцять п'ята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...6
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...14
Виступ Голови Конгресу депутатів Королівства Іспанія Франсіни Арменголь	...16
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...19
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону України «Про оцінку майна»	...19
Голосування пропозиції про включення до порядку денного сесії проектів законів України:	
«Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеного провадження у справах про банкрутство (неплатоспроможність) для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва та особливостей застосування процедур банкрутства для державних підприємств та/або господарських товариств щодо яких прийнято рішення про приватизацію»	...34
«Про базову соціальну допомогу»	...34
Голосування пропозиції про запрошення міністра оборони України Федорова М.А. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 13 травня 2026 року для надання інформації	...34

Прийняття рішення про запрошення Голови Національного банку України Пишного А.Г. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 13 травня 2026 року для надання інформації	...35
Голосування пропозицій:	
про запрошення голови Державної служби фінансового моніторингу України Проніна Ф.Є. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 13 травня 2026 року для надання інформації	...35
про запрошення Головнокомандувача Збройних Сил України Сирського О.С. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 13 травня 2026 року для надання інформації	...37
про процедуру заслуховування інформації посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання Верховної Ради України	...37
Відхилення проєкту Постанови Верховної Ради України «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Цабаля В.В.»	...39
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів голосування щодо проєкту Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...45

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
12 травня 2026 року, 11 година 44 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, переходимо до роботи. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання.

Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах... (Оплески). Дякую.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Давайте привітаємо Олександра Сергійовича, у якого сьогодні день народження, побажаємо йому натхнення, наснаги, драйву, витерпіти всі наші непрості часи і впевнено рухатися вперед. Вітаємо, Олександрє Сергійовичу! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно. Дякую.

Для мене честь бути Першим заступником Голови Верховної Ради України нашого історичного дев'ятого скликання Верховної Ради України. Дякую вам усім за співпрацю.

Шановні колеги, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, інформую вас про результати Конференції спікерів парламентів країн – членів Європейського Союзу, яка на початку минулого тижня відбулась у Копенгагені за участю очолюваної Головою Верховної Ради України делегації. Цей масштабний міжнародний захід організований парламентом Данії з нагоди її головування у 2025 році в Європейському Союзі зібрав спікерів парламентів країн – членів ЄС і країн – кандидатів на вступ до ЄС. Відбулися десятки переговорів і зустрічей. Конференція підтвердила одностайну і потужну підтримку України європейським парламентським середовищем, що була віддзеркалена у фінальному документі саміту. Ця підтримка стосується протидії

російській агресії та сприянні інтеграції України до Європейського Союзу. Також був ініційований і започаткований новий формат консультацій між країнами – кандидатами на вступ до ЄС.

Не менш вагомим став результат офіційного візиту Голови Верховної Ради України до Португальської Республіки. Ця дружня країна підтвердила готовність і надалі надавати всебічну підтримку Україні. Важливою стала домовленість про розширення взаємодії за посередництва Португалії з португаломовним світом і парламентами відповідних країн.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 13-й рік героїчної боротьби українського народу проти збройної агресії російської федерації та п'ятий рік в умовах повномасштабного вторгнення.

Зазначу, що 8 травня ми відзначали День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років. Україна зробила неоціненний внесок у перемогу над нацизмом, заплатила за неї надзвичайно високу ціну – мільйони життів своїх громадян.

Російська агресія повернула світові те, що, здавалося, назавжди мало залишитися в минулому: руйнування міст і сіл, депортації, тотальний терор проти мирного населення, зневага до міжнародного права та людської гідності. Водночас ця агресивна війна нагадала нам просту істину – зло не зупиняється саме, його зупиняють люди, які мають рішучість, мужність і силу чинити опір.

Сьогодні Україна бореться не лише за себе, Україна бореться за принципи, на яких тримається вільний світ, за повагу до людського життя, за силу права, а не право сили, за майбутнє, у якому жоден агресор не зможе безкарно руйнувати держави, нищити міста і забирати життя мирних людей.

Шановні колеги, схилимо голови перед світлою пам'яттю всіх, хто боровся і загинув у Другій світовій війні, всіх, хто віддав життя за суверенітет і незалежність України, а також мирних громадян, які загинули внаслідок нацистської і рашистської агресії. Прошу вшанувати пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати кожному уповноваженому представнику депутатських фракцій і груп 3 хвилини для виступу. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово Петру Порошенку. І з днем...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий, я приєднуюся до привітань Олексія і від імені нашої фракції вітаю вас з днем народження!

Тези мого виступу, на жаль, будуть не такі святкові. Весна прийшла – будемо саджати. Країна отримала відповідь на питання, хто такий загадковий Андрій з чотирьох учасників кооперативу. Хто такий Міндіч – знаємо, хто такий Чернишов – знаємо, тепер знаємо, хто такий Андрій. Бумеранг повернувся. Удар завдано не по конкретному фігуранту скандалу. Удар завдано по цілій «Династії» як символу цинізму, безкарності, збагачення на біді країни, яка воює.

Друзі мої, найстрашніше в цій історії – не суми грошей. Найстрашніше – це час, який обрали. Я це знаю на власному досвіді, коли у 2022–2023 роках ми на фронт привозили тисячі дронів, їх не було в армії, а гроші були у цих покидьків. Саме тому сьогодні ми говоримо про це дуже чітко: це вирок, вирок системі.

Перше. Ми застерігаємо владу від атаки на незалежність антикорупційної інфраструктури. Хочу кожному, хто в липні 2025 року проголосував тут за знищення НАБУ, сказати, що вас намагалися зробити співучасниками злочину. Нам вдалося це зупинити завдяки підтримці українського народу і «Картонному майдану». Не намагайтеся це повторити.

Друге. Ми наполягаємо на повному перезавантаженні ДБР як інструменту позасудової атаки на політичну систему держави. Нагадую, це складова наших зобов'язань з європейської інтеграції в рамках «пакета Качки – Кос».

Третє. Після повідомлення про підозру екскерівникові Офісу Президента питання відставок учасників «плівок Міндіча» є негайним. Хочу наголосити, що кримінальна відповідальність попереду, а політична відповідальність має бути зараз.

Звертаю увагу, що після вчорашніх подій монобільшість, влада, перебуває в глибокій кризі. Вибори зараз неможливі, треба об'єднатися навколо коаліції національної єдності.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Колтунович, група «Платформа за життя та мир».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні колеги! Маємо старт нового пленарного тижня, черговий законодавчий тьюнінг податкової

сфери. Однак є певні дискусійні норми, на які я хотів би звернути увагу. І головне – актуальність, важливість і нагальність сьогоднішнього та кореляція його з тими викликами, які є.

У якій ми ситуації? В економічній сфері, чи допоможуть нам ці податкові зміни? У нас, Державна служба статистики України це вже констатує, падіння ВВП у цьому році на 0,5 відсотка. Маємо падіння промислового виробництва на 1,1 відсотка. Це на фоні низької бази порівняння. Але який ключовий показник, що найбільше нині підриває економічний потенціал України? Це, безумовно, від'ємне сальдо торговельного балансу, яке за підсумками чотирьох місяців становить майже 20 мільярдів доларів. Тобто ми «вимили» з нашої економіки 20 мільярдів доларів на такому важливому питанні.

Ми захищаємо вітчизняного товаровиробника, але, якщо подивитися, у нас обсяг імпорту у 2,5 разу перевищує вітчизняний експорт. То кого ж ми підтримуємо – зарубіжних товаровиробників чи наших? Це важливе запитання. Якщо ми в такій динаміці будемо перебувати, то за підсумками року від'ємне сальдо торговельного балансу буде вже 60 мільярдів доларів, або 30 відсотків ВВП. Це неприйнятні цифри, а будь-який кредит, який ми братимемо для фінансового покриття дефіциту бюджету, буде нівелюватись і фактично повертатись іноземним товаровиробникам за рахунок імпорту. Тому підтримання вітчизняного товаровиробника і стимулювання власної виробничої бази та промислової політики в Україні буде саме давати цей необхідний плюс, а не захочувати чужий імпорт.

На що ще я хочу звернути увагу. Другий важливий момент, на якому акцентує увагу наша фракція. Це, безумовно, питання прискорення інфляції та девальвації в Україні. Якщо подивитися офіційні дані статистики, інфляція за підсумками чотирьох місяців пришвидшилася майже до 5 відсотків, у річному вимірі – близько 9 відсотків. Але найважливіше, що на пальне та мастила ми маємо зростання 28 відсотків, майже на третину збільшилися ці показники. Тому зменшення негативу, взагалі питання мінімізації негативних наслідків інфляції та девальвації матиме подальший позитивний сигнал для вітчизняної економіки і кінцевих споживачів, що буде зрештою не «вимивати» кошти через такі ціни, а стимулювати додатковий плюс для вітчизняних (внутрішніх) споживачів і товаровиробників.

І третє, найголовніше. Це сьогоднішні голосування за так звані посилки та інше. Хочу звернути увагу, що нам потрібне чітке фінансово-економічне обґрунтування для того, щоб показати реальні економічні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лариса Миколаївна Білозір, група «Довіра».

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька

область, самовисуванець). Шановні українці! Шановні колеги! Шановні мажоритарники, які працюють у своїх округах і буквально нещодавно звідти повернулися. Я теж вчора була в окрузі та спілкувалася з учнями, батьками, учителями. До мене продовжують надходити звернення від батьків із простим дуже тривожним запитанням, чи зможуть їх діти, учні 9–10 класів, продовжити навчання і доучитися у своїх школах. Діти, батьки, учителі стурбовані невизначеністю через затягування рішень на державному рівні. Чіткої відповіді досі немає.

Сьогодні ми зустрічалися з Прем'єр-міністеркою, вона каже, що не проти, щоб діти 10–11 класів завершили навчання у своїх школах. Наш міністр освіти також каже, що не проти, не заперечує. Навіть голова комітету і колеги внесли законопроект, який дає змогу дітям продовжити навчання, вони не проти. Ми разом з вами внесли альтернативний законопроект, теж не проти. У чому ж річ? – запитує Прем'єрка. У тому, що законопроект опрацьовується в комітеті. Я сьогодні під час виступу з процедури буду вас просити зобов'язати комітет завтра о 15 годині розглянути цей законопроект. Хоча уряд... Розумієте, для них один день – внести зміни до постанови. Добре, якщо вони неспроможні, якщо Міністерство освіти і науки України неспроможне це зробити, не має волі, не хоче чи щось затягує, давайте ми це зробимо тут, у залі. Перше та друге читання – приймемо законопроект [№ 15082-1](#) і дамо дітям нормально доучитися у своїх школах. Адже сьогодні ми фактично виштовхуємо їх зі своїх сіл, зі своїх містечок, зі своїх міст. Діти вже в кінці травня мають розуміти, де будуть навчатися. Батьків просто ставлять перед необхідністю, перед фактом змінювати навчальний заклад.

Водночас ми бачимо, як реалізується реформа старшої школи. Скорочення ліцеїв більше ніж у чотири рази без відповіді на базове запитання: а як дитині добиратися 30–60 кілометрів до школи? Немає доріг, немає достатньої кількості автобусів, 3 тисячі автобусів не вистачає, немає водіїв, бо вони мобілізовані. Досі в моєму окрузі деякі діти на дистанційному навчанні, тому що немає водія. Немає належної безпеки – у нас війна.

Дуже вас прошу, закликаю якнайшвидше розглянути і внести на голосування законопроекти [№ 15082](#) і № 15082-1, дати людям чітке системне рішення, щоб учні 9–10 класів могли спокійно доучитися у своїх школах. Сьогодні ми вирішуємо не долю шкіл, ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Сергій Рудик, група «Партія «За майбутнє».

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Панове колеги, традиційно на початку пленарного тижня я уважно переглянув порядок денний, подивіться і ви, хто не бачив. З десяти пунктів вісім стосуються вимог наших партнерів до

України для збільшення нам фінансування. Перший законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України – вимога МВФ. Другий законопроект про послухи, сьогодні про нього знають практично всі, – вимога МВФ. Третій законопроект про базову соціальну допомогу – теж вимога МВФ. Наступні – про вдосконалення функціонування індустріальних парків, *Ukraine Facility* і так далі. Лише для розгляду і прийняття таких законопроектів Офіс Президента і керівники монобільшості збирають у залі людей, бо повинні, тому що це гроші, це податки. Уявіть собі на хвилину, якби в перший день пленарного тижня вісім із десяти законопроектів стосувалися сфери оборони. Тільки уявіть. Уявіть, що ми зараз розглядали би питання грошового забезпечення, про яке сьогодні не говорить лише лінивий. Знаєте, яка нині мінімалка у солдата? Це 20 тисяч 400 гривень. Усе інше – ідеї. Уявіть собі на хвилину, що було б, якби ми зараз обговорювали питання про соціальний захист військовослужбовців, про нульове розмитнення. Пам'ятаєте, початок широкомасштабного вторгнення, два місяці, стільки ролс-ройсів завозили, а обіцяли військовим можливість ввезти хоча б одну маленьку машину, і де це? Про землю для учасників бойових дій, про комплектуючі та про спорядження. Прийняття законопроекту про внесення змін до Податкового кодексу України, що теоретично дасть нам від Міжнародного валютного фонду трохи додаткових грошей у кредит, призведе до збільшення на 20 відсотків (знаєте чого?) вартості спорядження, що замовляється через оці платформи, які сьогодні ви чи ми плануємо оподаткувати.

Ми, товариство, говоримо про це вже не вперше, зокрема я з цієї трибуни, але досить розмов. Ми повинні на цьому пленарному тижні заслухати звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави, і слідчої теж, та маємо нарешті поставити крапку в питаннях, які сьогодні стають предметом обговорення всіх, крім парламенту.

Товариство, у нас ще є можливість на цьому тижні повернутись обличчям, а не спиною до армії, інакше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сушко Павло Миколайович, фракція «Слуга народу».

СУШКО П.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, послухайте мене дуже уважно. Майже щодня ми отримуємо жахливі повідомлення про трагічну загибель дітей через батьківський недогляд і бездіяльність посадових осіб. Кількість постраждалих дітей через насильство в родинях катастрофічно зростає. Лише за останні два тижні. Бровари (Київщина), 2-річного хлопчика знайдено мертвим у коробці в шафі з ознаками алкоголю в крові, його матір зловживала алкоголем. Місцева служба у справах дітей знала про небезпеку для дитини, але не вилучила її із сім'ї і навіть не поставила на облік. Дитина загинула. Харків, 2-річного хлопчика знайдено на смітнику.

Служба у справах дітей з метою поліпшення звітності під тиском заступниці начальника Харківської обласної військової адміністрації Ковальської повертає дитину матері, яка веде асоціальний спосіб життя. Сусіди на це скаржаться, але поліцейські не реагують. Минулого тижня дитина загинула, випавши з вікна.

Чи могли вижити ці діти, якби не бездіяльність тих, хто мав їх захищати? Могли б, якби не шалений адміністративний тиск з боку відповідальних осіб за реформу. Дитячі смерті – це наслідок повного демонтажу системи захисту дітей, несвоєчасного вилучення дітей з небезпечних сімей або взагалі його відсутності, браку дієвої альтернативи та повної бездіяльності чиновників на місцях. Дітей просто не ставлять на облік.

Звертаюся до Офісу Генерального прокурора: прошу провести аналіз повідомлень про небезпеку для дітей за кількістю звернень до поліції та соціальних служб і порівняти з реальною кількістю дітей, поставлених на облік. Ви будете вражені розбіжністю. Прошу дати правову оцінку та притягнути до відповідальності тих, хто заради поліпшення статистики нехтує безпекою дітей. Дитина поза обліком у складних життєвих обставинах – це дитина, яку не бачить ані поліція, ані прокуратура. Також прошу дати правову оцінку трагедіям на Київщині та Харківщині.

Я звертався до Прем'єр-міністра Свириденко під час «години запитань до Уряду» щодо негайної реакції. Замість реакції – порожні заяви міністра Улютіна. Звертаюся з вимогою негайно відновити систему захисту дітей. Принципи та реалізація політики стосовно дітей та реформа деінституціалізації в Україні мають бути переглянуті. Окремо потрібно переглянути співпрацю з міжнародною організацією ЮНІСЕФ, яка впроваджує реформу, бо частина практик, що під її впливом формуються, суперечить інтересам дітей. Офіційний договір між нашим урядом і ЮНІСЕФ так і не укладено.

Прошу доручити Міністерству фінансів України провести аудит діяльності Координаційного центру з розвитку сімейного виховання та догляду дітей і дати належну оцінку його керівниці Ірині Туляковій, яка чинить адміністративний тиск на місцях. Слід негайно припинити практику оцінки роботи чиновників за показниками, що призводить до невилучення дітей з небезпеки. Єдиним критерієм оцінки чиновників має бути ефективність виявлення дітей у небезпеці, своєчасне реагування та кількість врятованих дітей.

Дякую. Слава Україні!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко Валерій Сергійович, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична

партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Сьогодні ми постійно чуємо одне й те саме: в Україні мало людей і немає кому працювати. На цьому фоні нам уже починають розповідати, що вихід – масове залучення трудових мігрантів в Україну, бо так найпростіше. Але це неправильно. Політика держави має бути спрямована не на заміну українців дешевою робочою силою, а на розвиток власного людського капіталу.

Давайте чесно поставимо перед собою запитання: що зробили профільні міністерства і відомства для того, щоб підготувати наших фахівців? Чи багато хто бачив реальну державну програму, що пояснює людям, які професії сьогодні потрібні нашій країні? Може, Державна служба зайнятості у співпраці з місцевими органами влади надсилає якісь буклети чи інші матеріали з переліком актуальних професій, які сьогодні потрібні державі та містам? Це звичайні професії: кухар, сантехнік, муляр, електрик, оператор і багато інших. Ні, нічого, на жаль, ми цього не бачимо.

У багатьох європейських країнах це працює як система. У Швейцарії, Німеччині люди постійно отримують інформацію про актуальні професії, курси, можливості навчання. Людині потрібно допомогти знайти себе на новому ринку праці. Треба об'єктивно сказати, що в Україні люди є, натомість нам не вистачає підготовлених спеціалістів, яких потребує сучасний ринок праці. Найпростіше пропонувати залучити дешеву робочу силу, але це не стратегія розвитку України, це шлях до того, що українці й далі їхатимуть за кордон, а наш ринок праці буде деградувати.

У нас є величезні внутрішні резерви. Це ветерани, які повернуться з фронту і потребуватимуть нових можливостей для праці та адаптації. Це ВПО, які втратили роботу, але мають досвід і знання. Це понад 6 мільйонів українців за кордоном, яких ми повинні мотивувати повернутися додому. І це мільйони дорослих українців, які готові вчитися новому, якщо держава створить для цього нормальні умови.

Окремо хочу сказати про європейський напрям. Ми підтримуємо курс України на інтеграцію до ЄС, реалізуємо визначені реформи та прагнемо європейських стандартів, але водночас повинні зберегти державний суверенітет і право самостійно визначати свою політику. Ми маємо брати від Європи найкраще: стандарти, ефективність, сучасні підходи до освіти і ринку праці, але всі рішення повинні враховувати українські реалії та українські національні інтереси. Сильна Україна – це не країна дешевої робочої сили, це держава, яка розвиває власний людський капітал, саме в цьому наш ключ до відновлення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, дивіться, зараз буде виступ Сірко Юлії Леонідівни від фракції «Голос», після цього – представник фракції «Батьківщина», ще є й заява про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ, тобто 6 хвилин, а через

9 хвилин ми запросимо нашу гостю. Прошу народних депутатів це врахувати і вже запрошувати колег до залу.

Спочатку – Сірко Юлія Леонідівна, після цього – Юлія Володимирівна Тимошенко, об'єднаємо 3 і 3 – 6 хвилин, далі запрошуємо нашу гостю.

Запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка, Юліє Леонідівно.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, сподіваюся, я коротко, оскільки у нас, дійсно, дуже важлива гостя, і ми будемо раді вітати її.

Хотілося б сказати щодо законопроекту про внесення змін до Державного бюджету України на 2026 рік, який був зареєстрований у Верховній Раді. Ми очікували, що ці зміни не тільки покажуть щедрий кредит, який нам надають європейці, 90 мільярдів євро на наступні два роки, але також у них буде чітко зазначено, у який спосіб мають витратитися ці гроші, щоб не проїдати їх на те, на що зазвичай витрачає останнім часом уряд, а інвестувати в нашу армію, в нашу оборону, в нашу безпеку.

На жаль, реформа, яку частково презентувало Міністерство оборони України, щодо переходу на контракти, збільшення грошового забезпечення хоча б окремим категоріям військовослужбовців не відображена в цьому проекті, зате відображено 40 мільярдів євро – вчоргове до резервного фонду. До цього, хочу наголосити, ми уже проїли 40 мільярдів євро фактично за три місяці. Тобто 40 мільярдів, які ми заклали на весь 2026 рік, активно були з'їдені абсолютно популістичними програмами, кешбеками за три місяці. Тепер уряд прийшов з іншими 40 мільярдами, які теж закладає до резервного фонду, замість того, щоб витратити їх на збільшення грошового забезпечення. Зазначу, колеги, це міф, що в нас немає грошей на підвищення грошового забезпечення до 30 тисяч гривень. За нашими розрахунками, на цей рік потрібно лише 75 мільярдів гривень для того, щоб підвищити виплати до 30 тисяч гривень, а на наступний рік – 150 мільярдів гривень. Гривень! Це абсолютно реальні суми, що можна виділити з тих 90 мільярдів євро, які пообіцяли і, сподіваюся, нададуть нам європейці.

Крім того, під час збільшення грошового забезпечення можна оптимізувати і управління армією, і перехід на контракти, і мотивацію для тих, хто на передовій, було би бажання. На жаль, це все не відображено. Цей проєкт закону про внесення змін до бюджету, сподіваюся, буде доопрацьований, але в тому вигляді, у якому він зареєстрований, у цьому залі його не приймуть до того часу, поки військовим не підвищать грошове забезпечення і поки уряд не буде ефективно розпоряджатися грошима.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ Юлії Володимирівни Тимошенко – 3 хвилини і ще 3 хвилини для виступу, який буде замість перерви, про що йшлося у заяві.

Шановні колеги, через 6 хвилин ми запросимо нашу гостю.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, ваші 6 хвилин. А я запрошуюю народних депутатів до залу.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Чесно кажучи, нам докоряють, що ми стара, традиційна партія і вже багато років у парламенті. Хочу вам сказати: так, ми багато років і в парламенті, і в політиці, але такого розвалу держави не бачили ніколи, такого фінансового, економічного провалу не бачили ніколи. Такого непрофесійного управління економікою і фінансами держави не можна було навіть уявити. Скажіть, будь ласка, коли востаннє ви цікавилися цінами в магазинах, на базарах на елементарні продукти харчування? Буквально кожен тиждень відбувається зростання цін на 10–15 відсотків. Розумієте, внаслідок політики, яку реалізує сьогодні уряд, ця влада, у нас 90 відсотків людей по суті перебувають під загрозою геноциду. Скажіть, будь ласка, як за таких цін, що вже вищі, ніж у Європі, на всі продукти харчування, на всі ліки родини наших військових, які отримують 20 тисяч гривень на місяць, можуть жити, виховувати дітей, годувати їх? Що ви робите з країною? Скажіть, будь ласка, як на гроші, які сьогодні платять науковцям, освітянам, медикам, вони і їх родини можуть прожити? Не можуть, бо те, що ви їм платите, вони за тиждень витрачають, а далі їм немає за що жити. Повністю неконтрольовані ціни на все в Україні. Чому ви проводите таку політику, коли найнижчі доходи серед усіх країн світу в Україні? Ми на останньому місці. Водночас ціни на продукти харчування та ліки у нас вищі, ніж у Європі. Як ви можете так будувати життя людей?

Окремо хочу, щоб ви звернули увагу на те, як живуть наші пенсіонери. Ви розумієте, що з майже 11 мільйонів пенсіонерів 90 відсотків отримують виплати нижче прожиткового мінімуму – приблизно 3–4 тисячі гривень на місяць, а мінімальна пенсія, яку можна виплачувати за законом, 7 тисяч 421 гривня. Скажіть, це не геноцид? Ви винищуєте українську націю! Ви винищуєте український народ!

І тому наша команда запропонувала законопроект про внесення змін до Державного бюджету України. Це законопроект, у якому дуже чітко показані всі ресурси, що можна використати в бюджеті, і насамперед, куди їх використати – на підвищення грошового забезпечення нашим військовим. Це сором! У країні, яка воює, грошове забезпечення військових – 20 тисяч гривень, а заробітна плата працівників репресивної машини НАБУ і САП – 200–300 тисяч гривень на місяць. Чому ви так ставитеся до військових, до освітян, до медиків, до системи

охорони здоров'я загалом, до наших пенсіонерів? Знову вносяться проекти законів, які вчергове б'ють по найбільш вразливим людям, зокрема про радикальне підвищення податків на ці нещасні посилки. Совість де?

Ви знаєте, що у нас з-за кордону найбільший обсяг посилок мінімальної вартості – це на армію, на фронт. Ви будете продовжувати обкладати податком посилки тих родин, які поділені на дві частини, і тих літніх людей, які залишилися в Україні, а з-за кордону їм відправляють посилки мінімальної вартості. І ви сьогодні хочете прийняти закон і обкласти ці мінімальні посилки, щоб вони навіть не змогли їх отримати, просто померли тут від голоду і холоду. От про що йде мова.

Що вимагає наша команда? Перше, наша команда вимагає, коли буде розглядатися законопроект про внесення змін до Державного бюджету України, правильно і чесно розподілити гроші, які дають наші європейські партнери, насамперед на грошове утримання наших воїнів. Ну, 20 тисяч гривень – це вирок українській владі за те, що вона так ставиться до армії.

А друге, забрати 174 мільярди гривень, які абсолютно незаконно перераховуються до Національного банку України, це корупційні гроші, віддати їх армії, науковцям, освітянам, працівникам сфери охорони здоров'я та пенсіонерам і припинити ліквідувати український народ, припинити політику геноциду в Україні.

Якщо цього не буде зроблено, ми вже нарешті підемо до людей. Тому що гроші з податків, які ви підвищуєте для звичайних людей, середнього класу, ФОПів, потім спрямовуються на будівництво таких кооперативів, як «Династія». Вони ідуть на корупцію, на те, щоб годувати мільярдерів, які заробляють на крові. І тому – тільки новий і правильний бюджет.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, тому що я хочу зробити дуже важливе оголошення. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Шановні народні депутати України, сьогодні день народження у нашого колеги – Першого заступника Голови Верховної Ради України Олександра Сергійовича Корнієнка. Давайте привітаємо Олександра Сергійовича.

Олександр Сергійовичу, міцного здоров'я вам, невичерпної енергії, нових професійних і вагомих здобутків на благо України! *(Оплески)*.

Шановні колеги, привітавши іменинника, переходимо до наступного блоку нашого пленарного засідання. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні народні депутати України, сьогодні ми маємо честь вітати високу гостю з Іспанії, яка прибула з візитом в Україну, демонструючи підтримку нашої державі в цей складний час.

У пленарному засіданні бере участь парламентська делегація Іспанії на чолі з Головою Конгресу депутатів Королівства Іспанія Франсіною Арменголь. Прошу привітати (*Оплески*).

Ваша Високоповажносте, вельмишановна колего, дорога Франсіна! Іспанія разом з нами пройшла значний шлях протягом усіх цих чотирьох років повномасштабної війни. Ми цінуємо всю політичну, військову, економічну та гуманітарну підтримку. Чітка позиція парламенту Іспанії стосовно підтримки територіальної цілісності та суверенітету України є надзвичайно важливою сьогодні. Це ключовий момент, коли ми активно працюємо з партнерами задля закінчення війни і припинення російською вбивств.

Ми також особливо цінуємо те, що тема злочинів росії проти українських дітей має в іспанському парламенті значний рівень уваги і не загубилася серед інших питань. Я переконаний, що за підтримки Іспанії ми зможемо посприяти реалізації однієї з найважливіших гарантій миру та безпеки для України і всієї Європи – членства нашої країни у Європейському Союзі.

Висловлюємо вдячність дружньому іспанському народові за надання допомоги нашим громадянам, які внаслідок російської війни проти України знайшли тимчасовий прихисток у Королівстві Іспанія. Щиро сподіваємося на продовження такої допомоги.

Шановні народні депутати, маю честь і велику приємність запросити на трибуну Голову Конгресу депутатів Королівства Іспанія Франсіну Арменголь. Пані Франсіно, запрошую (*Оплески*).

ФРАНСІНА АРМЕНГОЛЬ, Голова Конгресу депутатів Королівства Іспанія. Шановний Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати і депутатки! Шановна делегаціє Іспанії! Шановний український народе! Для мене велика честь виступити сьогодні перед цим парламентом – символом демократичного суверенітету України та законним виразником волі народу, який вирішив мужньо і гідно захищати свою свободу від агресії. Це честь, так само як велика честь була прийняти Голову Верховної Ради України пана Руслана Стефанчука в Конгресі депутатів Іспанії – колиці суверенітету іспанського народу. Було особливим привілеєм почути його слова в нашому залі – місці, де відбуваються дебати і діалоги заради демократії, а також прийняти нещодавній візит Президента України Володимира Зеленського у березні.

Моя присутність тут сьогодні, а також членів Конгресу депутатів Іспанії лише підтверджує нашу впевненість у чудових відносинах, які існують між нашими країнами вже багато років. Це результат союзів, які виходять за рамки простого дипломатичного партнерства, це союзи зі щирими відносинами.

Дозвольте мені почати з того, що від імені Конгресу та народу Іспанії ми висловлюємо вам нашу повагу, захоплення та солідарність з Україною.

З огляду на звірства, скоєні росією, стійкість і боротьба українського народу є вражаючими.

Підтримка України Іспанією непохитна, а наші парламентські відносини – один із стовпів цієї підтримки. Безумовно, Іспанія підтримувала Україну із самого початку цього конфлікту, який змінив міжнародну реальність і навіть сьогодні тримає Європу в напрузі, коли на її землі вирує війна. Це несправедлива та жахлива війна, що триває вже п'ятий рік і продовжує приносити біль і відчай.

Український народ пережив люту зиму, пережив темряву – без газу, без опалення, зі зруйнованою енергетичною інфраструктурою та ударами по житлових районах. Постійні російські атаки і бомбардування не припиняються, вони призвели до втрати 70 відсотків енергетичних потужностей країни. Війна не припиняється, коли починає танути лід. Минулого тижня майже 30 людей загинули внаслідок російських атак у Запоріжжі, Краматорську, Дніпрі, Харкові. Жорстокість загарбника, яку ми ніколи не втомимося засуджувати, сягає неймовірних рівнів. Я хочу ще раз висловити наше глибоке обурення останніми невідбирковими атаками росії на українські міста, що знову залишили тисячі жителів без електроенергії.

Пан Стефанчук під час свого візиту до Іспанії в лютому детально описав нам той жах, якого зазнає український народ. Він говорив про нагальну потребу посилити захист критичної інфраструктури, пов'язаної з енергетикою, опаленням і водопостачанням. Після весни і літа знову настануть осінь і зима, тому важливо забезпечити цивільне населення належним житлом. Також він розповідав про необхідність військової допомоги, що дасть змогу зменшити кількість жертв і гарантувати гідні умови життя. Ці вимоги є життєво важливими, тому іспанські Конгрес депутатів та уряд роблять усе можливе, щоб полегшити цю жахливу ситуацію.

Я неодноразово висловлювала своє глибоке захоплення українським народом і його Збройними Силами. Ваша боротьба за свободу, суверенітет і незалежність є зразковою, а стійкість, яку ви демонстрували протягом цих років, лише зміцнює переконання Європи в тому, що ми маємо бути непохитною опорою для вас. Європейський Союз продовжує рішуче підтримувати Україну. Іспанія вітає схвалення кредиту в розмірі 90 мільярдів євро і 20-го пакета санкцій. Єдність усередині ЄС має бути основою наших дій у найближчі місяці. Підтримка України не обмежується лише економічною сферою. На сьогодні кількість переміщених осіб сягає майже 7 мільйонів. Україна переживає жахливі страждання, яких зазнають цивільні люди, змушені покинути свої домівки. У цьому питанні також важливо об'єднати зусилля.

Іспанія є четвертою країною з найбільшою українською діаспорою, яка перебуває під тимчасовим захистом ЄС. З початку конфлікту ми прийняли 265 тисяч українців, які користуються тимчасовим захистом у нашій країні. Ми повинні продовжувати робити все можливе, щоб полегшити складні умови, з якими щодня стикаються українці як всередині, так і за межами країни, особливо одні з найвразливіших верств – діти.

Іспанія входить до міжнародної коаліції за повернення українських дітей і повністю віддана цій меті. Наша країна, нехай не залишиться жодних сумнів у цьому, продовжуватиме надавати регулярну підтримку Україні у всіх сферах, допомагатиме захищати їй свій суверенітет, незалежність, демократію та територіальну цілісність від російської агресії. Боротьба України не лише справедлива, але й має своє вирішальне значення для міжнародного порядку як у Європі, так і в усьому світі. Іспанія також, як і має бути, повністю підтримує кандидатуру України на вступ в ЄС. Перспектива вступу залишається найвідчутнішим знаком непохитної підтримки Європейським Союзом свободи, незалежності та суверенітету України. Сьогодні в стінах парламенту я закликаю Україну наполегливо працювати, щоб ця перспектива стала незворотною. З огляду на те, що Україна готова і відповідає умовам, потрібно якомога швидше відкривати переговірні кластери.

Міжнародна ситуація не може відволікати нас від того, що відбувається в Україні. Ми повинні продовжувати підносити свої голоси на міжнародній арені, щоб мобілізувати треті країни та заохочувати їх підтримувати переговори щодо припинення вогню та справедливого і тривалого миру відповідно до міжнародного права. Мир має бути справедливим, а не винагородою для агресора, оскільки кордони не можна змінювати силою. І мир має бути тривалим, а не просто паузою між двома війнами. Україна повинна брати участь у кожному рішенні щодо свого майбутнього. Європа та Україна хочуть миру. Рішення щодо України не можуть бути прийняті без України, так само як не може бути дебатів щодо європейської безпеки без європейців.

Ми маємо підтвердити нашу непохитну відданість Статуту ООН та принципам незалежності, суверенітету і територіальної цілісності. Міжнародне право нині перебуває під пильною увагою, а світовий порядок виявляє дедалі більші прогалини. Агресія проти України, я не втомлююся це повторювати, – не лише європейська проблема, тому що це глобальна агресія, війна проти певних цінностей, проти встановленого порядку, який захищав права людини. Ми як демократичні держави не можемо вагаться у своїй відданості, з боку Європи ми маємо гарантувати справедливість і солідарність і працювати над досягненням миру. І вкрай важливо забезпечити відповідальність за цю війну. Росія має відповідати за свою агресію проти України.

Іспанія працює над тим, щоб Міжнародна комісія з розгляду претензій та Спеціальний трибунал щодо злочину агресії росії проти України почали функціонувати якомога швидше. Захист України – це завжди захист демократії.

Український поет і письменник Сергій Жадан написав пісню для дітей-біженців у харківському метро, у якій є такі слова: «Хай буде тихо, хай місто накриє крилом! Місто заступиться! Місто поділиться теплом!». Світ, який усе це бачив, посивів і постарів, але любов – це робота, і нам виконувати цю роботу щоденно.

Мир – це також робота, яку потрібно виконувати щодня. Прагнення до миру – це завдання, яке має пронизувати всі наші дії щодня. Європа сьогодні має

відповісти ще більшою єдністю, рішучістю та відданістю нашим цінностям, відданістю цьому миру, міжнародному праву і правам людини – тому відбудованому та спокійному місту, яке прихистить серце українського народу.

Дуже дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу ще раз подякувати іспанській парламентській делегації на чолі з Головою Конгресу депутатів Королівства Іспанія Франсіною Арменголь за участь у пленарному засіданні Верховної Ради та рішучу і беззаперечну підтримку України. *Muchas gracias (Оплески)*.

Шановні колеги, для розуміння, це був перший в історії двосторонніх відносин візит спікера іспанського парламенту до України, тому це історична подія. Дякуємо пані президентці парламенту (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжуємо нашу роботу. Переходимо до розгляду питань порядку денного. Давайте спочатку проведемо сигнальне голосування, згадаємо, як це.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки у пульті, що на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 170.

Проголосували: за – 170, проти – 7, утрималися – 4.

Переходимо до першого питання порядку денного. Це проєкт Закону «Про оцінку майна» ([№ 13435](#)). Перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

Артур Володимирович Герасимов готувався до цього три роки, цей час настав. Можете проявити себе.

Отже, колеги, нагадую, що таке процедура повного обговорення питання, яку ми з вами щойно розпочали щодо цього законопроєкту: доповідь – до 10 хвилин, запитання доповідачу – до 3 хвилин (по 1 хвилині на запитання і відповіді на них); співдоповідь від головного комітету – до 5 хвилин, запитання співдоповідачу і відповіді на них по 1 хвилині; виступи представників фракцій

і груп – до 3 хвилин (вісім фракцій і груп); виступи народних депутатів – до 6 хвилин (по 3 хвилини кожному); заключне слово доповідача і співдоповідача – до 3 хвилин кожному; прийняття рішення – до 1 хвилини. Усе разом 58 хвилин.

Герасимов – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Олександр Сергійовичу, я з вами повністю погоджуюся, ви правильно зачитали процедуру, єдине, пропоную надати народним депутатам не 6, а 9 хвилин, бо, вважаю, все-таки є і позафракційні народні депутати, а вони тоді не отримують право на виступ, тому що кожна фракція і група отримує це право. Не 6, а 9 хвилин – на виступи народних депутатів.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, як написано в Регламенті Верховної Ради України, так ми і працюємо, ви ж знаєте, ми не можемо змінювати цей священний для кожного народного депутата текст.

Олексій Мовчан. Олексію Васильовичу, ви і від комітету теж? Супер.

На трибуну для доповіді і від авторів, і від комітету запрошується Олексій Васильович Мовчан. Загальний регламент – до 15 хвилин, потім запитання – до 6 хвилин. Будь ласка, Олексію Васильовичу.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Дуже дякую. Велика честь виступати сьогодні за процедурою повного обговорення. Давайте, шановні колеги, сфокусуємося на роботі.

Законопроект, який ми сьогодні розглядаємо, насправді не про оцінювачів, він про довіру до економіки України. Нині система оцінки в Україні фактично не працює, вона застаріла, фрагментована та зазвичай використовується як інструмент для маніпуляцій і зловживань. Ви всі знаєте дуже багато випадків, коли один і той самий об'єкт можна оцінити як втричі дешевше за ринкову вартість, так і втричі дорожче – усе залежить від того, як ви домовитесь з оцінювачем. Ми маємо ситуацію, коли стандарти оцінки не оновлювалися з 2001 року і не відповідають міжнародним підходам. Це виключно національні правила гри, які вже давно застаріли. І це означає просту річ: інвестор не довіряє оцінці активів в Україні. Це перше.

Друге. Система оцінки нерухомості є роздвоєною, земля оцінюється окремо, будівлі окремо. Це не просто бюрократія, це викривлення вартості і додаткові витрати для бізнесу, тому що об'єкт, який стоїть на землі, – це один об'єкт нерухомості, а не різні.

І третє. Фактична відсутність саморегулювання в професії. Організації оцінювачів, які сьогодні існують, слабкі, непрозорі і не виконують функцію контролю якості. Крім того, лише половина оцінювачів країни входить до якоїсь саморегулювальної організації. Вони лише частково покривають ринок, працюють відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання», тобто це фактично звичайні громадські організації, які називаються саморегулювальними. Це далеко від реального регулювання, саморегулювання професії. І який результат ми маємо? За офіційними даними, лише мізерна частка звітів про оцінку відповідає стандартам. Це не просто статистика, це сотні мільйонів гривень збитків для держави, громад і приватного (корпоративного) бізнесу.

Що пропонує цей законопроект? Перше. Повна імплементація міжнародних і європейських стандартів оцінки в національне законодавство, тобто ми нарешті говоримо з інвестором однією мовою.

Друге. Об'єднання оцінки нерухомості в єдину систему як цілісного об'єкта, тобто так звана ліквідація фракційної оцінки.

Третє. Впровадження реального контролю якості – це рецензування звітів, відповідальність і їх реєстри.

Четверте. Створення єдиної загальнонаціональної саморегулювальної організації оцінювачів з прозорим управлінням, реальною відповідальністю та делегуванням повноважень саморегулювальним організаціям. Ми по суті діємо за тією логікою, яка вже існує у саморегулювальних асоціаціях аудиторів, нотаріусів, арбітражних керуючих та інших, тобто щоб професія була зрозумілою для людей, які в ній працюють.

П'яте. Реформа підготовки оцінювачів. Вона стає не формальною, а професійною. Зрозуміло, що треба забувати історію, коли сертифікат оцінювача можна купити за якісь гроші. Вони мають реально проходити навчання, здавати тести, захищатися і отримувати ліцензію. Це має контролювати як саморегулювальна організація, так і держава.

І дуже важливо – це реальна цифровізація всієї системи через реєстр, який дасть можливість бачити ринок у реальному часі і притягати до відповідальності за маніпуляції.

Колеги, це не технічний проєкт закону. Він про те, чи буде в Україні чесна ціна на активи, чи зможемо ми захистити державне та комунальне майно, гарантувати чесні податки до бюджету і справедливу оплату за майно приватних осіб, і чи прийде в Україну інвестор після війни, бо саме система оцінки важлива для оцінки збитків, оцінки інвестицій. Без довіри до оцінки не буде ані нормальної приватизації, ані кредитування, ані інвестицій у приватний сектор.

Цей законопроект насамперед важливий для нашої європейської інтеграції, інтеграції до міжнародної організації економічного співробітництва. Цей проєкт є частиною *Ukraine Facility*, зокрема макрофіну в *Ukraine Facility*, тобто під нього підв'язані значні кошти для нашого бюджету, а це і дороги, і допомога цивільному населенню, і плани стійкості, і багато іншого.

Комітет на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати парламенту прийняти цей законопроект за основу з урахуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, дуже прошу підтримати цей законопроект, він стосується дуже важливої реформи. Готовий відповісти на всі ваші запитання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на запитання до доповідача, він ще й співдоповідач. Фактично у нас буде по 1 хвилині на запитання, отже, 6 хвилин.

Олексію Васильовичу, залишайтеся на трибуні, вам зараз будуть ставити запитання. Такий жанр у нас є.

Максим Саврасов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день! Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Питання оцінки майна, безумовно, важливе, але вся країна зараз обговорює «Династію», Андрія «R2», R2-D2 і це все. Тому запитання: як такий закон вплине на оцінку майна, отриманого корупційним шляхом? Ми чуємо, що поки вся країна рила окопи, хтось рив фундаменти для елітних маєтків у Козині. Усе це відбувалося ще в лютому-березні 2022 року. Будь ласка, хочеться почути оцінку, зокрема політичну, бо ви ж народний депутат, шановний колего. Хочеться почути, як ви ставитеся до всього того, що зараз чує вся держава і про що всі говорять.

Дякую.

МОВЧАН О.В. Дякую. Законопроект насправді пропонує врегулювати питання оцінки, застосування процедур оцінки в судовій експертизі. Ми говоримо про те, що якщо в Україні діють міжнародні стандарти, то при оцінці, зокрема в судовому процесі, треба застосовувати ці міжнародні стандарти, а не стандарти, які, знаєте, якісь державні органи чи саморегульвні організації собі придумали. Тому міжнародні європейські стандарти мають бути абсолютно для всіх, хто якось долучений до процедур оцінки. Це перше.

І друге, що важливо. Я особисто вважаю, що кожен, хто вчиняє корупційні кримінальні злочини, має бути притягнутий до відповідальності згідно із законом. Наші антикорупційні органи здійснюють цю роботу на ура. Думаю, що це велике

досягнення нашого скликання, особливо монобільшості, що антикорупційні органи працюють ефективно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав Павленко, фракція «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко.

ПАВЛЕНКО Р.М. Перепрошую, прошу передати слово Ніні Южаніній.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я брала участь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Нещодавно я брала участь у круглому столі і зрозуміла, що саме міжнародні стандарти оцінки не лякають фахівців цієї галузі, вони їх чекають. Також, найімовірніше, потрібно врегулювати правовий статус цих працівників, але переважна більшість із них заперечує проти багатьох норм цього проекту закону, багатьох.

У мене до вас конкретне запитання. Ви кажете, що зараз допустимі такі випадки, коли вартість майна у звітах занижена, відрізняється в ціні. Скажіть, будь ласка, а хто контролює звіти, хто рецензує їх, з якою метою занижуються дані у цих звітах, у яких випадках і хто відповідальний за контроль над ними на сьогодні?

МОВЧАН О.В. Дуже хороше запитання.

Насамперед звіти рецензуються Фондом державного майна України у встановлених законодавством випадках, наприклад, для фінансової оцінки і деяких інших операцій. Стандартно вони рецензуються іншими оцінювачами.

Тому нам важливо створити якісну саморегульовану організацію. Якщо зараз професійна система фрагментована, то, знаєте, як кажуть, діє принцип «свій до свого по своє». Тобто можна попросити знайомого оцінювача рецензувати звіт, він скаже, що все о'кей, там зазначена справедлива вартість. Це неадекватно.

Має бути відповідальність як тих, хто занижує вартість, так і тих, хто рецензує такі звіти. Для цього має діяти система саморегулювальної організації.

Окремо хочу подякувати вам за реформу системи аудиторів та саморегулювання. Ми саме взяли вашу модель і застосували до системи оцінки, саморегулювання оцінки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Фріз, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимиру Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Не знаю, за якими міжнародними стандартами оцінювати якість будівництва житлового кооперативу «Династія», де, як ми бачимо, живуть Чернишов, Міндіч, Єрмак і поки що втаємничений Вова, але якість будівництва там була дуже доброю, я особисто це бачив.

Але в мене інше запитання про фокуси з оцінкою майна, яке реалізується. Наприклад, нещодавній кейс із Карпатнафтохімом, який забрали у росіян і продали менше ніж за 1 мільйон доларів за оцінки як мінімум у 20 разів більшої, за попередніми даними експертів. Як бути під час реалізації конфіскованих активів, щоб потім не дивитися на історії, коли хтось близький до «банди Міндіча», як у випадку з Карпатнафтохімом, купує активи, що коштують набагато дорожче?

Дякую.

МОВЧАН О.В. Дякую. Я не заглиблювався в питання Карпатнафтохіму, але важливо сказати, що такий закон запроваджує відповідальність за заниження оцінки. Якщо те, що ви сказали, – факт, то зловживання могли бути: держава як мінімум недоотримала податки, а відповідні контрагенти могли недоотримати або не показати реальну вартість трансакцій, чого не повинно бути. Це наш виключно український правовий хаос через те, що існують національні стандарти оцінки, які розроблені ще у 2001 році.

Згадайте, у 2001 році люди ходили ще з пейджером. Як змінилися законодавство і підходи з того часу. Тому важливо, щоб ми зараз застосували найкращі світові практики та інтегрували їх у національне законодавство для того, щоб подібних випадків не було.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Час на запитання вичерпано.

Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи від фракцій і груп (до 3 хвилин). Це не обов'язково, нагадую, лише за бажанням.

Олексію Васильовичу, можете зайняти своє місце.

Павленко Ростислав, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую. Прошу цього разу передати слово Степану Івановичу Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. З місця? Можна з трибуни.

Степан Іванович Кубів, з місця. Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий! Ми побачили серйозність цього питання і вперше за довгий період розглядаємо його за процедурою повного обговорення. Необхідність прийняття цього проекту закону зумовлена низкою вагомих обставин, зокрема комплексом системних проблем у сфері оцінки, про що говорив Олексій Васильович, починаючи від суто формальної базової підготовки кандидатів в оцінювачі й закінчуючи оцінкою майна. На сьогодні оцінка майна часто є неоднозначною і заниженою, що тягне за собою корупційний аспект.

Обсяг проблеми настільки великий, що потрібно створити абсолютно нову інфраструктуру оцінки майна в Україні. Вона стане основою для здійснення реальної та ефективної підприємницької діяльності відповідно до економічних трендів, і не тільки, а й для справжнього розвитку економіки країни, особливо в післявоєнний період.

Якщо говорити про проблеми і завдання, то ми маємо ще й зобов'язання держави Україна перед Світовим банком, Міжнародним валютний фондом і міжнародними організаціями щодо приведення цього законопроекту до світових стандартів.

Перше. Потрібно змінити методологію оцінки майна. Вона на сьогодні не змінювалася більше 20 років.

Друге. Оцінка нерухомості, ми говоримо про фракційну оцінку. Нині існує роздвоєння оцінки нерухомості: земельна ділянка і будівля, що розміщена на ній.

Третє. Оцінка в судовій експертизі. Це неоднозначність судових експертиз, нереальна оцінка, що тягне за собою додаткові правові ризики прийняття рішень.

Четверте. Фактична відсутність саморегулювання оцінювачів. Це дуже важливий крок, що свідчить про якість і навчання.

П'яте. Підготовка оцінювачів має здійснюватися на базі закладів вищої освіти і за відповідними спеціалізаціями. Поділ на види оцінки і види вартості

є нововведенням у чинному законодавстві. Відповідно прийняття законопроекту дасть можливість впровадити в чинне законодавство міжнародні стандарти. Саморегулівна організація має бути ефективною, оцінювати реальні проблеми, які нам потрібно буде найближчим часом розв'язувати для розвитку економіки.

Фракція утримається під час голосування за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко, фракція «Батьківщина».

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).
Прошу передати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Якщо говорити про мету цього проекту закону, то насправді вона благородна і важлива. Метою проекту є приведення процедури здійснення оцінки майна до міжнародних стандартів, а також введення електронного реєстру. Якщо ж оцінювати глибину і те, як викладений цей законопроект, то в ньому є дуже серйозні правові прогалини. Колега Степан Кубів сказав про судову експертизу, але коли встановлюють збитки, яких завдала російська федерація, то як бути без судової експертизи, якщо потрібно встановити суму збитків і це передбачено кодексами України. Як тут бути? Тоді що, треба вносити зміни в чинні кодекси, а судову експертизу виключити взагалі? Якщо говорити про інститут оцінювачів, то як їх будуть готувати? Скільки на це потрібно часу? У яких умовах? І де гарантія, що ця приватна інституція буде працювати краще, ніж сьогодні працює державна судова експертиза?

Якщо говорити про законопроект щодо оцінки майна, то, шановні колеги, у ньому вводяться нові юридичні терміни, яких немає в жодному кодексі, а це суперечить чинному законодавству. Ми вже не кажемо про те, що якщо ухвалювати цей законопроект, то треба вносити зміни в чинні закони.

Наступні ризики. У законопроекті надаються надмірні повноваження Фонду державного майна України, який одноосібно, діючи від імені держави, може призначати оцінювача, вносити корективи, тобто призначає, контролює і на завершальному етапі визначає кінцеву вартість майна.

Резюмуючи, фракція «Батьківщина» відзначає, що насправді ідея ухвалення законопроекту позитивна, але те, як він викладений, – це правовий

нігілізм; неприпустимо, що такі законопроекти намагаються ухвалювати. Ми будемо голосувати проти і закликаємо всіх робити так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Бакумов, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановний український народе, шановні колеги! Мій колега Олексій Мовчан наголошував на необхідності збереження державного і комунального майна, справедливої ринкової і об'єктивної оцінки такого майна, щоб український народ, територіальні громади не втрачали свою власність, те, що їм належить за правом. Відповідно фракція «Слуга народу» буде підтримувати зазначений законопроект.

Але я хотів би зараз поінформувати вас про те, як харківська місцева влада розбазарює комунальне майно, яке належить територіальній громаді, що і як вона з ним робить. Я вже казав, що незламні харків'яни, наші містяни, сплатили податки і комунальні послуги, а місцева влада зробила їх боржниками і сьогодні ставить під загрозу стійкість міста Харкова. Коли є борг 31 мільярд гривень, за газ, за електроенергію, це вже не бухгалтерія, це ризик для міста, крім того, скрізь популізм, тотальний популізм і проведення незбалансованої та незрозумілої місцевої політики.

Шановні колеги, це закінчується хаотичними рішеннями. А якими рішеннями? Пояснюю вам. На останній позачерговій сесії Харківської міської ради під кредит заклали всі когенераційні газові установки, передані місту для збереження енергостійкості, зокрема, дали дозвіл закласти це майно під кредит в Укргазбанк, щодо якого Президент України Володимир Олександрович Зеленський звернувся до уряду з вимогою дати можливість приватизувати його, щоб продати. У мене запитання до влади: кому ви вже продали ці когенераційні установки? Хто буде на них заробляти? На якій підставі ви дали дозвіл і для чого? Колеги, ви навіть не уявляєте, на що ці кредити будуть витрачені. Їх дадуть комунальним підприємствам, щоб Харків міг вивозити сміття з міста. Скажіть, будь ласка, чи це дійсно таке важливе і виважене рішення, коли ми говоримо, що закладаємо енергогенеруючі об'єкти, які належать харків'янам? На сьогодні, на превеликий жаль, ми бачимо хаотичні рішення замість системної стратегії. Немає жодного публічного плану виходу з боргової кризи в місті Харкові. Усе це створює умови для того, щоб Державна аудиторська служба України, Рахункова палата і правоохоронні органи почали аудит, щоб з'ясувати, що взагалі відбувається.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос».

СІРКО Ю.Л. Фракція «Голос». Шановні колеги, законопроект, який ми розглядаємо, дійсно, про наші зобов'язання перед міжнародними партнерами. Це наше зобов'язання перед Європейським Союзом і виконання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом – абсолютно правильно. Але є запитання: чому на практиці оцінка майна в Україні де-факто не працює? Тому що, з одного боку, є двотисячометрові майнові комплекси вартістю 1 мільйон гривень, які оцінюють у 5 тисяч гривень і продають за такий невеликий кошт, з іншого боку, є будинки у сільській місцевості, практично закинуті, де ніхто не живе і які де-факто нічого не варті, але їх оцінка настільки висока, що люди не можуть оформити угоду купівлі-продажу, щоб просто передати це майно як землю або продати за мінімальною вартістю, хоча це, дійсно, дуже часто не коштує нічого.

На жаль, оцінка майна в Україні потребує серйозного осмислення і зміни підходу та методології. Адже система оцінки, яка є на сьогодні, фактично не працює ані для держави, щоб збирати податки, ані для людей, які змушені платити за оцінку більше, ніж коштує саме майно.

Закликаю все-таки розглянути цей законопроект у першому та другому читаннях і прийняти його з урахуванням реальної ситуації в Україні. Крім того, давайте скажемо чесно, Фонд державного майна України не завжди відкрито і транспарентно працює, що теж вимагає реформи, зокрема в самому Фонді держмайна.

Колеги, такий закон, мабуть, потрібний, але чи потрібен він зараз? Чи не призведе він до подорожчання оцінки майна для нас, українців, і до збільшення вартості угод купівлі-продажу майна? Щодо цього є великі питання і сумніви.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка, група «Платформа за життя та мир».

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, дійсно, питання щодо оцінки майна, оцінки майнових прав інтелектуальної власності, оцінки всіх інших об'єктів і послуг на ринку повинно бути в нормоване, але нормалізація цього не відбувається згідно із законом. Ми відповідно до закону встановлюємо критерії, як повинна проходити оцінка, а все інше базується на методологіях.

Зверніть увагу: оцінки бізнесу досі не існує в Україні. Як ви вважаєте, це нормально чи ні? Це ненормально. Хочу ще зосередити увагу на інших критеріях: як оцінюються інтелектуальна власність та інтелектуальні послуги. Усі розслідування базуються тільки на тому, що відсутня методологія, а органи або замовники оцінок використовують свої підходи. Інколи хтось називає це корупцією, інколи хтось називає це якимись іншими обставинами, користю або використанням тих чи інших оцінок. Якщо одні оцінюють за методологією як

бізнес, що приносить прибуток, то це одна вартість, а хтось оцінює як державні установи, для яких Міністерство юстиції України не запустило методології, не створило, не надало можливості, не підготувало експертів і спеціалістів, тоді оцінюють саме майно, що не генерує прибутку. Оцінка вартості катастрофічно різна.

Отак і народжуються обставини, кримінальні провадження, коли не приймають відповідні рішення. Людям подобається, що тарифікація щодо оцінки майна зовсім інша. У рамках цього хочу звернути увагу, що якщо існують методології, то потрібно, крім оцінок, зважати на сам факт проведення експертиз, а тих, хто порушує заборони, слід карати. Це почеркознавчі експертизи за копіями, є порушенням і проведення фоноскопичних досліджень засобами інтернет, а в рамках цього оцінок.

Чому? Тому що якщо ми порушуємо право, проводимо щось не за методологією, то завдаємо шкоди, а це знову шкода і та сама оцінка. Такі законопроекти мають великий спектр, тому варто все-таки визначити критерії за законом, а потім давати завдання Мін'юсту щодо «Перехідних положень», створювати методологію та розширяти можливості експертів і спеціалістів, бо сам він цього не робить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, давайте ухвалимо рішення про оцінку збитків, завданих майну людей, яке залишилося в окупації або було знищено з 2014 року російськими ударами. Дайте людям можливість отримати компенсацію, щоб нарешті мати змогу розпочати нове життя – не під постійним ризиком загинути, не під черговим російським обстрілом, а на мирній території України.

Державна політика стосовно переселенців протягом 12 років від початку війни провалена. Лише одиниці змогли отримати компенсацію за втрачене через війну майно. На міжнародній арені ніхто не порушує питання виплати громадянам відшкодування за втрачене житло. Розумію, що в бюджеті немає коштів на компенсацію всім громадянам, але цей процес потрібно було починати ще 12 років тому, тоді значна частина українців, яка покинула свої домівки, гідно жила б на новому місці. Замість цього люди ледь виживають: ціни на ліки захмарні, оренда житла космічна, усе дорожчає з кожним днем. Як буде виживати пенсіонер, у якого виплата становить 3 тисячі гривень на місяць і збільшується на 100 гривень на рік? Ви можете уявити, що люди за ці кошти якось виживають? Припиніть знущатися з переселенців. Українці мають право на гідне життя, а не на постійне виживання.

Дякую всім, хто підтримує переселенців.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Олександру Лукашеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Система оцінки майна в Україні часто працює із застосуванням застарілих підходів, що створює простір для різних трактувань, конфлікту інтересів і численних зловживань. Це стосується як операцій з державним і комунальним майном, так і приватних угод. Тому український парламент має сформулювати сучасні правила, які відповідатимуть міжнародним стандартам. Законопроект, який ми розглядаємо, фактично модернізує систему професійної оцінки майна, чітко визначає, хто може виконувати таку діяльність, встановлює прозорі вимоги до оцінювачів і запроваджує сучасні підходи до визначення вартості активів. Документ передбачає застосування міжнародних стандартів оцінки майна, що використовуються у провідних економіках світу. Це допоможе зробити український ринок більш зрозумілим і передбачуваним як для бізнесу, так і для інвесторів. Особливої актуальності це набуває в контексті невідомого руху України до Європейського Союзу. Окремо врегульовується питання оцінки майна, яке було пошкоджене або знищене внаслідок бойових дій. Зрозумілі правила визначення вартості таких збитків є особливо важливими в умовах війни та подальшої відбудови української економіки.

Група «Відновлення України» підтримує цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виступи від фракцій і груп завершено.

Зараз у нас будуть виступи народних депутатів – до 6 хвилин, по 3 хвилини кожному.

Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, насправді ми вже почали говорити про нікчемність реалізації прекрасної ідеї поновлення оцінки майна, але, знову підкреслюю, те, як це пропонується, руйнує багато основ, що вже запроваджені в судочинстві, у судовій експертизі, у здійсненні оцінки і регулюються іншими законами. Тут є проблема – конфлікт із системою правосуддя та процесуальним законодавством. Це найбільша проблема цього

проекту, головний його недолік. Законопроект грубо втручається у сфери, що регулюються процесуальними кодексами та Законом України «Про судову експертизу».

Справді, у майбутньому, якщо, не дай боже, цей законопроект у такому вигляді буде ухвалений, ми матимемо проблему з тим, як визначати шкоду від воєнних злочинів шляхом оцінки, бо насправді це прямо суперечить вимогам Кримінального процесуального кодексу України, який для цього вимагає саме проведення судової експертизи. Взагалі підміна судової експертизи нормою про визначення шкоди – це руйнація статусу судового експерта, а також спроба прирівняти висновок експерта, який є процесуальним доказом, до звіту про оцінку, тобто до комерційної послуги. Система підготовки цих оцінювачів теж викликає певний сумнів. У проекті закону спостерігається термінологічна плутанина. У тексті безсистемно вживаються різні за правовим змістом терміни, наприклад «збитки», «шкода», що створює неоднозначність і закладає підґрунтя для судових спорів.

Шановні колеги, фракція «Батьківщина» після серйозної науково-юридичної експертизи пропонує повернути цей законопроект на доопрацювання авторам, зберігши позитивний момент щодо адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів у плані оцінки. Далі доопрацьовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Проект закону як?.. Про оцінку майна. А давайте поговоримо не про оцінку майна, а про оцінку політичної відповідальності. Скажіть, будь ласка, коли я і команда «Розумна політика», да і вся опозиція, вимагали наприкінці минулого року під час прийняття Державного бюджету України на 2026 рік підвищити зарплати військовим, що розповідали? Це популізм, грошей на зарплати військовим немає. На телемарафон «Єдині новини» і «Міндічгейт» – є, на зарплати для працівників і членів Кабміну – є, на зарплати членам наглядових рад – є, а на військових – немає. Так? У цьому залі це було? Ви ж за це голосували?

Наступне питання. Скажіть мені, будь ласка, коли ми говорили про підвищення виплат пенсіонерам, що розповідали? Грошей немає, а потрібен був 21 мільярд гривень. Грошей у бюджеті немає, тому нікому нічого не підвищимо.

Коли з 2024 року вимагали прийняти закон про терміни служби, ну, не вічні ж солдати, не вічні ж військові, вони теж хочуть жити, бачити рідних, близьких, повернутися додому. Історії про повернення додому, коли переможуть путіна, – клас, але, на жаль, це не зовсім відповідає реаліям, які є сьогодні. Усі казали, що це популізм і цього не буде до кінця війни. А нині, коли Україну трясє від різних скандалів, я не буду навіть на них зупинятися, думаю, що всі сьогодні і почитали, і подивилися, і ще будуть дивитися і читати, одразу згадали про військових.

Коли ми говорили, що треба підвищити зарплату і повернути «тридцятку», що ви зробили? Ви цю виплату заблокували з 2023 року проектом постанови, а зараз Президент сказав, що на 50 відсотків будуть підвищувати мінімальну зарплату для військових.

Коли ми говорили, що треба підвищити бойові виплати нашим захисникам, ви всі тут нили і розповідали, що немає грошей, а зараз будуть підвищувати додатково на 130 відсотків, до 400 тисяч гривень.

То ці кошти були в бюджеті, ви просто їх не хотіли витратити на армію, правда? Тоді скажіть, що це треба було спрямувати на «атомку» Галущенко, коли він два російських атомних блоки купував у Болгарії.

Коли ми говорили, що треба приймати закон про терміни служби, ви розповідали, що цього ніколи не відбудеться, бо немає ким замінити. Є ким, бачите, уже і Президент, і монобільшість розказують, що є класні ініціативи і законопроекти, як це має бути проведено.

Скажіть, будь ласка, для того, щоб влада хоч кудись рухалася, їй потрібні скандали, проблеми, лише тоді вона починає працювати, точніше, робити вигляд, що працює на людей, робити вигляд, що працює на Україну? Якщо все в них добре, а всі закрили роти і сидять у цій державі мовчки, то вони і далі роблять те, що їм захочеться.

Давайте зробимо так, щоб парламент усе-таки не виглядав як смітник, куди приносять бюджет, який не має права на існування і через пів року ми знову маємо переглядати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, пропоную зайняти свої місця.

Олексію Васильовичу, заключне слово, до 3 хвилин. Будь ласка.

Виконаємо вже повністю вимоги Регламенту Верховної Ради України.

Запросіть народних депутатів до залу.

МОВЧАН О.В. Шановні колеги! Дуже багато важливого було сказано про цей законопроект. Є ті, хто його підтримує, є ті, хто має запитання. Дивіться, це перше читання, тому можуть бути питання, до другого читання ми проєкт добре опрацюємо. Ми разом з Ніною Южаніною проводили вже засідання робочої групи в нашому комітеті для того, щоб усі зрозуміли, що в цьому законопроекті немає якихось прихованих сенсів, є дискусія, як правильно врегулювати питання. Реформу не проводили з 2001 року.

Шановні колеги, наша з вами відповідальність – зробити стандарти оцінки сучасними, європейськими, міжнародними. Під час розгляду проєкту прозвучала важлива теза, що нам вони потрібні для оцінки збитків. Це так само буде використовуватися в міжнародних судах, міжнародному трибуналі для того, щоб висунути претензії російській федерації щодо завданих збитків. Там розуміють міжнародні стандарти, а не українські національні стандарти 2001 року, за всієї поваги.

Шановні колеги, цей законопроект – про дерегуляцію, більшу свободу для ринку, міжнародні підходи і найкращі практики. Було висловлено важливу думку про негативний вплив Фонду державного майна України на оцінку зараз, це правда. Ми цей вплив пропонуємо зменшити цим законопроектом, передаючи більше повноважень саморегулювній організації, щоб люди, які працюють у спільноті оцінювачів, професіонали могли домовитися про найкращі стандарти захисту репутації своєї професії, щоб жодні чиновники не створювали якихось спеціальних умов, майданчиків і так далі для зловживання впливом на сферу оцінки. Це гроші нашого бюджету, наших приватних домогосподарств, місцевих бюджетів, це вартість активів в Україні.

Дуже прошу підтримати в першому читанні цей законопроект із доопрацюванням положень відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Ми зможемо доопрацювати все, що могло не увійти до редакції проекту в першому читанні. У нас велика робоча група, до неї входить більше 50 людей. Запрошую всіх, хто хоче і має пропозиції, доопрацювати цей документ, зробити його якісним. Між іншим, до робочої групи залучені представники Світового банку, Міністерства фінансів Сполучених Штатів Америки. Ми, знаєте, з коліс отримуємо зворотній зв'язок щодо того, як ці питання регулюються в Європейському Союзі і світі.

Шановні колеги, дуже прошу підтримати цей законопроект у першому читанні, а ми його доопрацюємо до другого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Олексію Васильовичу, ви тут будете голосувати? Де ви будете голосувати? Тут будете? Свою картку треба вставити, щоб це відбулося. Добре. Краще це робити в надійному, перевіреному місці.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про оцінку майна» ([№ 13435](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 186.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Законопроект направлено на повторне перше читання.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Наступний проєкт Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеного провадження у справах про банкрутство (неплатоспроможність) для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва та особливостей застосування процедур банкрутства для державних підприємств та/або господарських товариств щодо яких прийнято рішення про приватизацію» ([№ 15024](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 192.

Рішення не прийнято.

Наступний проєкт Закону «Про базову соціальну допомогу» ([№ 15094](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Законопроєкт не включено до порядку... (*Шум у залі*).

З процедури?

Дмитро Костюк – з процедури. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Житомирщина. Прошу поставити на голосування пропозицію про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України міністра оборони Михайла Федорова з тим, щоб він провів презентацію проєкту реформи символу корупції та нелюдського ставлення до громадян України під назвою ТЦК. Вдумайтеся, Михайло – це на четвертому році повномасштабної війни перший міністр оборони, який помітив, що працівники ТЦК убивають людей.

Пропоную запросити Михайла на завтра на 12 годину, тому що це не рівень парламентсько-президентської республіки, коли народні депутати дізнаються про таке чутливе питання, як реформування ТЦК, зі ЗМІ і не мають можливості впливати на процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Сергійовича Костюка про запрошення міністра оборони на пленарне засідання на завтра на 12 годину.

У вас альтернативна?.. Інша пропозиція, тоді після цієї. Добре.

Потім – Разумков, далі – Гончаренко. Просто Разумков раніше був.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Дмитро Олександрович Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, не розходьтеся, у мене зараз буде пропозиція, яка може набрати необхідну кількість голосів. Це питання про пана Пишного, цілого Голову Національного банку України. Я це питання порушував минулого тижня. Ця людина з 1 травня цього року дозволила купувати валюту в необмеженій кількості для виплат зарплат членам та керівництву наглядових рад і безперешкодно виводити кошти за межі нашої держави. Усі громадяни мають обмеження, кожний громадянин нашої країни. Він не може просто взяти всі кошти, які в нього є, і вивезти за кордон, не може витратити їх за кордоном, не може зняти їх у банкоматах. А складу наглядових рад це можна робити.

Думаю, що було б корисно запросити його до залу, щоб він пояснив логіку, точніше, відсутність логіки, тому що люди не розуміють. Упевнений, що так само і народні депутати не розуміють, чому Пишний вирішив, що членам і керівництву наглядових рад можна платити зарплату і виводити кошти за кордон нашої держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про запрошення Голови Національного банку України Андрія Пишного на пленарне засідання на завтра на 12 годину. Прошу голосувати за пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова.

«За» – 168.

Рішення прийнято.

Прошу Апарат Верховної Ради України оформити необхідний лист.

Далі в нас виступить Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, пропоную продовжити фінансовий блок і на завтра на 12 годину 30 хвилин запросити на пленарне засідання Верховної Ради України голову Державної служби фінансового моніторингу України Філіпа Проніна. Треба ловити момент, поки він не в Танзанії, не в Мексиці, ще не в Камбоджі, ну, і там, я не знаю, не в Антарктиді. У нього невеличка пауза, коли він зупинився в місті Києві, тому давайте його запросимо. Питань дуже багато про Держфінмоніторинг: як він відбувається, чому в нормальних людей купа проблем з найелементарнішими речами в банку, а в корупціонерів жодних проблем немає внести десятки і сотні мільйонів гривень. Хочеться почути звіт пана Проніна, зокрема про його суперважливі відрядження до Танзанії і Мексики. Може взяти із собою фото на слоні. Чекаємо Проніна у Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Олексія Олексійовича Гончаренка так, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Далі – Ярослав Іванович Железняк. Яка у вас пропозиція? Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Я не буду ставити конкретну пропозицію на голосування, просто хочу, щоб мене уважно послушали. Дивіться, колеги в залі справедливо зауважують на тому, що процедура запрошення абсолютно безглузда. Ми ж бачили останній виступ Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, який тривав 48 секунд. Так не має бути в парламентсько-президентській республіці, ще й під час повномасштабного вторгнення. Я не можу поставити на голосування пропозицію про доручення комітету переглянути законопроект про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України, але це точно може зробити головуючий і дати таке доручення комітету. Мені здається, нам треба змінити цю процедуру. Ось цю правильну річ щодо запрошення посадовців зробити хоча б за нормальною процедурою – 10 хвилин з правом поставити запитання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Просто хочу поінформувати, що ми неодноразово, Ярославе Івановичу, у залі голосували пропозицію про доручення комітету розглянути ті чи інші законопроекти. Якщо є номери проектів, то можу поставити це на голосування. Просто номер скажіть, тому що абстрактно я не можу поставити.

Железняк – з процедури.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, якщо дозволите, у залі є наш колега пан Бакунець, який, наскільки мені відомо, вносив цю ініціативу, можливо, він пам'ятає номер. Я можу передати йому слово, щоб він вніс пропозицію про голосування цього питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярославе Івановичу, слово з процедури не передається.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ну, він може взяти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павле Андрійовичу, ви тоді будете в кінці цієї черги.

Зараз – Михайло Михайлович Цимбалюк, потім – Мар'яна Володимирівна Безугла. І ще є ті, хто бажає висловитися.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, продовжу те, про що говорив колега Железняк.

Справді, Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянув і рекомендував Верховній Раді ухвалити законопроект [№ 13012-1](#). Він чітко вказує на порядок запрошення та розгляд: запитання представників від фракцій і груп, запитання народних депутатів і можливість відповіді для тих, кого запросили. Інакше це, вибачте, просто реклама тих, кого ми сюди запрошуємо і кому робимо зауваження. Вони за 5 хвилин красиво відзвітували і сміються, на фейсбуці розповідають, які недолугі народні депутати.

Повторюю, це законопроект № 13012-1 авторства Бакунця, Євтушка та інших колег з комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний Михайле Михайловичу і шановні колеги, Сергій Віталійович може мене виправити, але, мені здається, є рішення комітету щодо цього законопроекту. Так, його вже розглянув комітет, Ярославе Івановичу. Тепер має бути механізм Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп і так далі.

Мар'яна Володимирівна Безугла – з процедури. Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Погоджуюся з деякими колегами, що ми маємо детально опрацювати можливості для внесення змін щодо мобілізації, рекрутингу тощо. Але чому всі без винятку колеги мовчать, що навіть зараз Міністерству оборони, яке хоча б намагається шукати рішення, чинить спротив Генеральний штаб та особисто Головнокомандувач Збройних Сил України Сирський? Чому ми боїмося побачити його в залі та почути, хоча б спробувати, що він зможе сказати на те, що блокує елементарні зміни? Як таке може бути? Чому, колеги, ви мовчите?

Пропоную запросити його сюди на завтра на 12 годину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Мар'яни Володимирівни Безуглої. Прошу голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Давайте вже завершувати. Дмитро Олександрович, ще раз – Ярослав Іванович, і будемо працювати.

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, у нас ще є механізм, щоб заслухати тих, кого ми запрошуємо, – це прийняти рішення і за його результатами оформити постанову Верховної Ради. Є пропозиція для всіх, хто буде приходити на

пленарне засідання Верховної Ради, започаткувати такий порядок: виступ – до 10 хвилин; запитання народних депутатів – до 30 хвилин (1 хвилина – на запитання, 2 хвилини – на відповідь); запитання від депутатських фракцій і груп – до 30 хвилин (1 хвилина – на запитання, 2 хвилини – на відповідь).

Олександр Сергійовичу, поставте, будь ласка, мою пропозицію на голосування. Якщо вона набере необхідну кількість голосів (226), то за результатами розгляду можна оформити постанову. Так само, як це відбувається в інших випадках, коли Верховна Рада голосує, лише після цього оформлюється постанова Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, мені здається, що це законом треба встановлювати, якщо ми говоримо «завжди». Чи ви щодо цих двох запрошень?

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Олександр Сергійовичу, саме така процедура відбувається, коли Верховна Рада призначає, наприклад, міністрів. Це нічим не відрізняється. Рішення Верховної Ради ідентичні, тому така процедура цього не заперечує. Це не закон і не постанова, це пропозиція народного депутата або пропозиція фракцій, коли ми говоримо про міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тільки, мені здається, все-таки потрібно 226 голосів, а не 150.

Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова. Прошу голосувати щодо процедури запрошення.

«За» – 141.

Рішення не прийнято.

Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, прошу зараз перейти до розгляду наступного питання. Це проєкт постанови про дострокове припинення повноважень нашого колеги Володимира Цабалю. Він, я так розумію, буде просити слово, ми дамо йому таку можливість від фракції. Давайте з поваги до колеги перейдемо до цього питання і підтримаємо його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово, Ярославе Івановичу. Ваш ентузіазм прекрасний, особливо на тлі того, що ви самі намагалися когось запросити 5 хвилин тому, але добре, що настрої у вас змінюються.

Хочу повідомити, що у нас є домовленість, досягнута на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп, – дати виступити Володимир Цабалю на початку розгляду питання.

Запросіть, будь ласка, Володимира Цабаля до залу, пошукайте його. Йому потрібно пару хвилин. О'кей.

Голосуємо? Без виступу?

Шановні колеги, пропоную перейти до проєкту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Цабаля В.В.» ([№ 15201](#)). Цабаля Володимира Володимировича.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 172.

Рішення прийнято.

З обговоренням, так? А, виступи: два – за, два – проти?

Запишіться, будь ласка, для обговорення цього питання на виступи: два – за, два – проти.

Артур Герасимов, фракція «Європейська солідарність».

ГЕРАСИМОВ А.В. Прошу передати слово Ірині Геращенко. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Нинішній парламент є лідером з антирекорду за кількістю народних депутатів, які склали свої мандати. Хтось втратив мандат через вирок суду, хтось втомився, а хтось просто не може більше перебувати в залі, результативність якого, як показує сьогодні, помножена на нуль. І нині, коли вся країна обговорює два скандали – з кооперативом «Династія» і жахливе антиукраїнське інтерв'ю колишньої речниці Президента пані Мендель, насправді є дуже серйозним ставити питання не тільки про провал експерименту над країною з новими обличчями, а й про руйнацію державних інститутів. Про руйнацію Адміністрації Президента, яку перетворили на Офіс, але це стало офісом не просто простих, а ідіотських корупційних рішень. Про руйнацію уряду, яким керували ззовні «Карлсони». Про руйнацію парламенту, де сьогодні немає суб'єктності, немає авторитету, де не просто іноді огидно працювати через низький інтелектуальний рівень багатьох присутніх, але і тому, що тут немає єдності навколо ключових питань: перше – підтримка Збройних Сил України, друге – євроінтеграція і третє – суб'єктність.

Власне, сьогодні, коли ми будемо голосувати проєкт постанови про припинення повноважень нашого колеги, який пояснить свої мотиви, мабуть, він втратив мотивацію працювати в цьому парламенті, варто ще раз поставити на

голосування питання про реформатування більшості, якої не існує (це показує кожне голосування), про створення професійної більшості, об'єднаної навколо посилення суб'єктності парламенту і захисту національних інтересів України. Сподіваюся, хтось колись вибачиться перед країною за той монозбір, який завели до всіх державних інститутів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, зберігайте, будь ласка, спокій на правому від мене фланзі Верховної Ради.

Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Усі бачили заяву колеги Цабаля. У Комітеті з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України ми також розглядали цю заяву, але не почули відповіді, чому саме Володимир намагається скласти повноваження. Думаю, нам дадуть пояснення промовці з фракції «Голос», яка причина цього, адже Володимир є представником цієї фракції. Можливо, йому запропонували інше місце роботи, чи втомився; можливо, хтось чинив тиск на нього або чинить; можливо, якісь інші причини. Хотілося б почути від колег з фракції «Голос», яку представляє Володимир Цабаль у парламенті, якісь аргументовані пояснення. Навіть якщо їх не буде, фракція «Батьківщина», враховуючи, що є заява народного депутата України Цабаля, буде підтримувати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир, фракція «Слуга народу».

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Шановні народні депутати, прошу підтримати бажання колеги. Користуючись нагодою, що у нас тут є міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України, знову звертаю увагу на внутрішньо переміщених осіб, програму і державну політику щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема дітей, яким наразі чомусь вибірково виплачують кошти у розмірі 2–3 тисячі гривень, а також тих людей, які зараз змушені евакуюватися з Покровського, Харківського та інших напрямків.

Хочу ще раз нагадати і звернутися до всіх міжнародних партнерів, до вас, колеги, усіх, хто задіяний, до міністра оборони щодо Херсону. Херсон щоденно, незважаючи на жодне перемир'я або паради у Москві, обстрілюють, постійно гинуть люди, постійно відбуваються такі процеси, коли люди просто виживають. Прошу всіх міжнародних партнерів, Міністерство оборони України звернути на це увагу, зміцнити сили оборони, допомогти людям. Зокрема, це стосується

і уряду. Дякую Юлії Свириденко за виділення коштів на протидронові сітки. Також є інші напрями, які ми озвучили під час її візиту. Зверніть на це увагу.

Шановні колеги, а проєкт постанови про припинення повноважень прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Цабаль, фракція партії «Голос», з трибуни. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, насамперед хочу сказати, що під час повномасштабного вторгнення кожна людина має бути там, де вона найбільш корисна для відновлення безпеки і оборони країни.

Користуючись нагодою, дякую Збройним Силам України, народу України. Хочу подякувати нашій Верховній Раді. Ми, безумовно, – народні депутати історичного скликання, які залишилися працювати в перші дні повномасштабного вторгнення, не втекли, конституційною більшістю приймали рішення.

Хочу подякувати коаліції, з представниками якої ми часто сварилися, але прийняли багато важливих актів. Хочу подякувати опозиції, зокрема фракціям «Європейська солідарність», «Батьківщина», групі за конструктивну роботу з різних питань, нам багато чого вдалося досягти. І найбільше хочу подякувати своїй фракції, тим народним депутатам, з якими я провів майже сім років разом, ми ухвалили велику кількість важливих рішень.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення завершено.

Спочатку пропоную провести сигнальне голосування для прогнозування результату прийняття рішення щодо цього питання.

З процедури?

Разумков – з процедури.

РАЗУМКОВ Д.О. Олександр Сергійовичу, у мене до вас запитання як до Першого заступника Голови Верховної Ради України. Скажіть, будь ласка, якщо народним депутатом, ініціатором проєкту постанови, був заблокований закон України, що відбудеться з блокуванням, коли він припинить повноваження народного депутата? Тому що після цього комітет незаконно заблокував іншим проєктом постанови, повторюю, порушуючи закон.

Чи правильно я розумію, що якщо пан Цабаль залишить Верховну Раду України, ви будете змушені відправити на підпис закон (проєкт [№ 8312](#)), чи ні? Він регулює зарплати чиновникам до 10 мінімалок, тобто зараз – максимально 86 тисяч гривень, або підвищення нашим захисникам зарплати, додатково

30 тисяч гривень. Чи цього не відбудеться? Хотілося б просто зрозуміти вашу позицію як Першого заступника Голови Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу, слухне запитання.

У мене, на жаль, немає зараз сформованої позиції, ви мене застали трошки зненацька. Я підготуюся і обов'язково дам вам відповідь, можливо, навіть в усній формі, але обов'язково в письмовій. Також я передам стенограму цього пленарного засідання Голові Верховної Ради України для ознайомлення з цим дуже важливим для Верховної Ради процедурним питанням.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування щодо проєкту постанови [№ 15201](#). Прошу голосувати. Це сигнальне голосування.

«За» – 212.

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу, можливо, у нас ще є неохоплений потенціал у коридорах.

Колеги, займіть, будь ласка, свої місця і візьміть участь у сигнальному голосуванні щодо цього проєкту постанови. Сигнальне! Прошу голосувати.

«За» – 221 (*Шум у залі*).

Що це дасть?

Давайте спробуємо проголосувати. Тільки прошу всіх відповідально поставитися до цього.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Цабаля В.В.» (№ 15201) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

Володимире Володимировичу, ви продовжуєте мати це бажання, правильно я розумію? Так.

Сергію Віталійовичу, тоді, напевно, має бути нова заява. Коли комітет отримає нову заяву, зможе оперативно, сьогодні чи завтра, прийняти рішення.

З процедури – Костюк.

КОСТЮК Д.С. Добрий день ще раз! Дивіться, нагадую, щодо фракції «Голос» це вже якась традиція. Ми так само Вакарчука відпускали, спочатку не прийняли, не було 226 голосів, але все одно Вакарчук припинив повноваження. Можливо, роз'яснення дасть регламентний комітет. Не обов'язково голосувати за припинення повноважень народного депутата, виходить, він все одно якось їх втрачає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ця процедура детально викладена в законі про вибори, пане Дмитре. Дякую за підказку, але ми всі це знаємо.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проєкт Постанови «Про внесення змін... (Шум у залі). Давайте трошки попрацюємо.

З процедури?

Геращенко – з процедури. Потім Безугла – з процедури.

Миколо Миколайовичу, зберігайте, будь ласка, порядок на лівому фланзі від мене.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Під час свого виступу я порушувала питання суб'єктності парламенту. Знаєте, щойно охорона не пускала до залу засідань голову Комітету з питань антикорупційної політики пані Радіну (Шум у залі). Ми вже дожилися до того, що у нас охоронці біля входу фільтрують народних депутатів, кого допустити до залу. Ми висловлюємо підтримку пані Анастасії і закликаємо керівництво парламенту навести лад в організації роботи народних депутатів. Це ваша робота. Абсолютно ненормально, коли в нас уже охорона і Апарат Верховної Ради України вирішують, кого допустити до залу, а кого ні.

Колеги, будь ласка, давайте підтримаємо пана Володимира. Якщо він вирішив, що на іншій посаді буде працювати ефективніше, давайте відпустимо людину з Богом. Правда, що це за така дріб'язковість?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я бачу.

Безугла – з процедури. Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В. Не розумію, ми не голосуємо проєкт закону про терміни служби, а тут хтось один із колег вирішив, що у нього є термін служби і хоче піти на нормальну та спокійну роботу в банк (Оплески).

То він на фронт піде, чи в банк? Сумніваюся, що він піде, здоровий і нормальний чоловік, на фронт. Він перейде на спокійнішу роботу. Ні, треба сидіти тут і працювати.

До того ж ще з процедури...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Аркадійович Бужанський. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Пані Ірино, ця обов'язковість називається – присяга народного депутата, яку він складає, коли починаються його повноваження.

До речі, нагадаю вам, що першим народним депутатом у цьому скликанні, який склав повноваження, була пані Ірина Луценко з вашої фракції, майже в перший день. Це перше.

Друге. Ви, якщо так хочете з нами в коаліцію, то, будь ласка, визначіться, чи дійсно хочете в коаліцію з монозбродом. Якщо ж так, то, мабуть, потрібно трохи змінити тон.

І наступне. Ми всі тут виконуємо свій обов'язок перед країною, жодного дезертирства, складена присяга – потрібно працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк – з процедури. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги! Ми – народні депутати України у цьому, без перебільшення, історичному скликанні маємо можливість одне одного називати колегами, тому що працюємо разом більше шести років. Багато тих, які сиділи в цьому залі, пам'ятають одну просту істину: життя трохи довше, ніж одне скликання, а людьми треба залишатися завжди. За час нашого скликання ми 45 разів голосували за складання мандата народного депутата з різних причин, і кожного разу це підтримували. Якщо мій колега Володимир вирішив, що його замінить достойна людина на цій посаді, то я вважаю, що правильно було б нам, як колегам, це підтримати. Це не святе місце народного депутата, а робота. Є багато функцій у державі, які нині може виконувати людина, і Володимир переходить, щоб робити це. Прошу не політизувати і підтримати це рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури – Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, ні для кого не секрет, що після того, як пан Цабаль своїм проектом постанови заблокував повернення «тридцятки», я дуже жорстко його критикував, чесно скажу, і, за великим рахунком, з того часу з ним фактично не спілкувався. Але те, що відбувається зараз, – це абсурд. Людина написала заяву, ну, що ми хочемо, щоб він просто не ходив і приєднався до списку тих... Ганебного списку народних депутатів, які тут рахуються, отримують зарплату, як той самий Куницький, який десь там живе, ми його навіть не бачимо, але він має мандат. Ми хочемо так? Людина написала заяву, про що йде мова? Хай прийде інша людина, яка буде працювати в цьому залі. Ми займаємося, чесно кажучи, якимись дурницями.

Звертаюся до всіх колег. Це не питання ставлення до Цабалю, це питання ставлення до самого себе. Давайте поважати себе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний

пане головуючий, я хотів би звернути вашу увагу, що останні п'ять виступів були не з процедури. На жаль, ми це питання на сьогодні завершили.

А з процедури я запропонував би перейти до наступного питання порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене така сама пропозиція, Сергію Володимировичу.

Далі у нас проєкт Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 15206](#)) авторства Андрія Вікторовича Мотовиловця.

Пропоную розпочати з сигнального голосування щодо цього проєкту постанови.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування щодо проєкту постанови № 15206. Прошу голосувати.

«За» – 204.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні не завершено, але дякую всім за роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні.

Працюємо далі на благо України. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!